

Maa- ja metsätalousministeriö
PL 30
00023 VALTIONEUVOSTO

Eläinten terveys ETT ry
PL 221
60101 Seinäjoki

Lausunto zoonooseista annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (316/2021) 33 § väliaikaisesta muuttamisesta

Eläinten terveys ETT ry kiittää mahdollisuudesta lausua zoonosiasetuksen 316/2021 muutoksesta ja kannattaa muutosehdotusta.

Asetuksen muutoksella pyritään esityksen mukaan helpottaa sikaloiden salmonellasaneerausten aiheuttamia taloudellisia vahinkoja sika-alan yrittäjille. Muutos edesauttaa mahdollisuuksia säilyttää salmonellavapaus suomalaisessa sianlihantuotantoketjussa. Lihan ja lihavalmisteiden salmonellavapaudella on iso merkitys kansanterveydelle. ETT:n pitää perusteltuna, että valtio osallistuisi nykyistä enemmän salmonellan vastustuksen aiheuttamiin kustannuksiin tilatasolla.

Asetuksen muutosehdotuksen perustelumuiotiossa esitetään salmonellalla infektoituneiden sikojen lukumääriä. Esitetyt luvut kuvaavat kokonaiseläinmäärää pitopaikoissa, joissa on todettu salmonellatartunta. Salmonellatartunnan saaneiden eläinyksilöiden lukumäärä kyseisissä pitopaikoissa on todennäköisesti huomattavasti alhaisempi.

Asetusmuutoksella ehdotetaan, että Ruokavirasto voisi määrätä sikoja lopetettaviksi salmonellan saneeramiseksi pitopaikasta. Tällöin eläintenpitäjällä olisi mahdollisuus saada lopetetuista eläimistä korvausta valtion varoista. ETT kannattaa asetusmuutosta ja pitää muutosta tärkeänä edellytyksenä salmonellavapauden säilyttämiseksi. Käytännön saneeraustoimien kannalta olisi kuitenkin tärkeää, että päätös sikojen lopettamisesta tehdään mahdollisimman nopeasti, jotta salmonellan leviäminen eläinyksikössä rajoittuu mahdollisimman pienelle alueelle ja saneeraustoimenpiteet pystytään aloittamaan. Nopea päätöksenteko on oleellista myös eläin-suojelullisista syistä.

Päätös eläinten lopettamisesta edellyttää riittävää asiantuntemusta sikaloiden salmonellasaneerausten käytännön toteutuksesta. Lopettamispäätöksen ja korvausten maksamisen käytäntöjä sekä vastuukysymyksiä tulisi asetuksen perusteluissa selkiyttää. ETT ehdottaa, että käytännön soveltamisesta käydään keskustelut Ruokaviraston, sikateurastamoiden ja ETT:n saneerausasiantuntijoiden välillä. Tämä on välttämätöntä, jotta yhteiset tavoitteet saadaan sovittua ja asetuksen soveltaminen on mahdollisimman tarkoituksenmukaista.

ETT on huolissaan määrärahan riittävydestä tai siitä, että korvausten maksaminen voi viivästyä ja tilalle aiheutua taloudellisia vaikeuksia. On olemassa vaara, että loppuvuodesta salmonellatartunnan saaneet tilat jäisivät ilman korvausta määrärahojen loppuessa osittain. Nopea maksatus on kuitenkin tärkeää, etteivät tilat joudu saneerauksen aikana taloudellisiin vaikeuksiin. On syytä huomioida, että eläinliikenteen pysähtyessä myös tilojen eläimistä saadut tulot loppuvat.

Salmonellan vastustusta tulee jatkossakin tukea valtion varoin. Suomalaisen eläintuotannon salmonellavapaus ja EU:n myöntämät lisävakuudet ovat tärkeää eläintuotannon kannattavuudelle. Määräaikainen asetusmuutos on kuitenkin vain tilapäisratkaisu. Eläinten lopettamisesta aiheutuneet taloudelliset tappiot ovat vain pieni osa saneerauksen kustannuksista. Viime aikoina saneerauksia on pystytty suorittamaan eläimiä säästämällä hyödyntäen erillisiä epidemiologisia yksiköitä ja viranomaisten myöntämiä poikkeuslupia sikojen normaaliteurasuokselle. Korvaamalla lopetettuja eläimiä ei saneeraustoimia tule suunnata pelkästään eläinten lopetukseen vaan kustannustehokkaita ja vastuullisia saneerauskäytäntöjä tulee edelleen kehittää yhteistyönä elinkeinon ja viranomaisten välillä. Valtion rahastoa salmonellan aiheuttamien taloudellisten tappioiden torjumiseksi tulee edistää mahdollisimman nopeasti kaikilla eläinlajeilla, joilla salmonellatartuntoja vastustetaan lakisääteisesti.

Eläinten terveys ETT toivoo, että lausunnossa esiin tuodut seikat huomioidaan säädösvalmistelussa.

Kunnioittaen,

Seinäjoella 14.1.2022

Ina Toppari
toiminnanjohtaja, Eläinten terveys ETT ry